

VENDIM
Nr. 689, datë 23.10.2019

**PËR MIRATIMIN E KRITEREVE DHE TË PROCEDURAVE TË SHPALLJES SË
KURORËS SË GJELBËR DHE PËRCAKTIMIN E RREGULLAVE E TË
PËRGJEGJËSIVE NË LIDHJE ME ADMINISTRIMIN, MBROJTJEN DHE
RUAJTJEN E SAJ**

(Ndryshuar me VKM nr. 276, datë 9.5.2025)

(i përditësuar)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 3, të nenit 23, të ligjit nr. 81/2017, “Për zonat e mbrojtura”, me propozimin e ministrit të Turizmit dhe Mjedisit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Miratimin e kriterëve dhe të procedurave të shpalljes së kurorës së gjelbër dhe përcaktimin e rregullave e të përgjegjësisve në lidhje me administrimin, mbrojtjen dhe ruajtjen e saj.

2. Kurora e gjelbër përbëhet nga territore ose zona relativisht të vogla në zonat periferike urbane, që përfshijnë pjesë toke, si: sipërfaqe pyjore apo tokë me bimësi pyjore, pemëtore, ullishte, rezervuarë apo trupa të tjerë ujorë, si pjesë e sipërfaqeve të mësipërme, të destinuara për çlodhjen, argëtimin, aktivitetet ndërgjegjëse dhe edukuese për publikun, turistët, apo individë të ndryshëm.

3. Territori që përbën kurorën e gjelbër është pronë e bashkisë dhe pjesë e planit të përgjithshëm vendor të saj.

II. KRITERET DHE PROCEDURAT E SHPALLJES SË KURORËS SË GJELBËR

1. Shpallen “kurorë e gjelbër” sipërfaqet e përmendura në pikën 2, të kreut I, të këtij vendimi, që plotësojnë kriteret, si më poshtë vijojnë:

- a) kanë sipërfaqe që nuk kalon 20% të sipërfaqes së gjelbër të bashkisë;
- b) nuk janë të përfshira në rrjetin ekzistues kombëtar të zonave të mbrojtura mjedisore;
- c) kanë zhvillim të konsideruar pyjor, pemëtar apo të ullishtave, që plotëson masën e gjelbër të qyteteve;
- ç) janë të populluara me lloje të florës dhe të faunës, kryesisht të karakterit lokal;
- d) sigurojnë ruajtjen dhe konservimin e mjedisit natyror e të vlerave të biodiversitetit;
- dh) janë, kryesisht, zona natyrore, të pyllëzuara ose të kultivuara, ku mund të kryhen veprimtari të ndryshme rekreative;
- e) nxisin ruajtjen e mjedisit, të peizazhit dhe mirëmbajtjen e integritetit ekologjik;
- ë) ofrojnë përfitime në përtëritjen e shëndetit të njeriut dhe ndikojnë në përmirësimin e cilësisë së jetës urbane;
- f) ofrojnë mundësi çlodhjeje për komunitetin, për veprimtari shoqërore, tradicionale, edukative, argëtuese, sportive, kulturore, turistike, zbavitjeje familjare, marrjen e ajrit të pastër, shëtitjen në natyrë.

2. Procesi i shpalljes së një kurore të gjelbër iniciohet nga njësia e vetëqeverisjes vendore (bashkia), kur janë siguruar burimet financiare dhe njerëzore-profesionale për këtë qëllim.

3. Procesi i shpalljes “kurorë e gjelbër” paraprihet nga propozimi, i cili kryhet brenda 6 (gjashtë) muajve, nga ndërmarrja e iniciativës për shpalljen e zonës “kurorë e gjelbër”, bazuar në procedurën, si më poshtë vijon:

a) propozimi, për sipërfaqen që planifikohet të shpallet “kurorë e gjelbër”, hartohet brenda 4 (katër) muajve, nëpërmjet bashkëpunimit të strukturave përkatëse të bashkisë me organet shtetërore vendore të interesuara, me ministrinë përgjegjëse për mjedisin, Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura, shoqatat mjedisore vendore, institucionet kërkimore-shkencore, institucionet e specializuara të trashëgimisë kulturore dhe palë të tjera të interesuara;

b) propozimi përmban të dhëna për territorin që synohet të shpallet “kurorë e gjelbër”, vendndodhjen, kufijtë dhe objektivat e administrimit e të zhvillimit të synuar;

c) propozimi hartohet në përputhje me strategjitë sektoriale të veprimtarive që parashikohen të zhvillohen, planet e veprimit dhe programet e zhvillimit të bashkisë, planin e përgjithshëm vendor dhe kërkesat e Dokumentit Strategjik të Politikave për Mbrojtjen e Biodiversitetit në Shqipëri;

ç) propozimi publikohet në një vend të dukshëm në qendër të bashkisë, si dhe në një ose disa mjete tradicionale të informimit publik, për të cilin komuniteti, bizneset, OJF-të dhe të interesuarit bëjnë vërejtje e sugjerime që i paraqiten kryetarit të bashkisë. Kryetari i bashkisë organizon, të paktën, një dëgjese me publikun dhe gjithë procesi i publikimit dhe konsultimit përfundon brenda 2 (dy) muajve, nga publikimi i propozimit;

d) me përfundimin e këtij afati, duke marrë në konsideratë për aq sa është e mundur sugjerimet dhe komentet e bëra, bashkia, nëpërmjet një grupi pune, fillon përgatitjen e studimit, mbi bazën e të cilit do të realizohen procedurat për shpalljen e kurorës së gjelbër.

4. Studimi, mbi bazën e të cilit do të realizohen procedurat për shpalljen e kurorës së gjelbër, realizohet brenda 6 (gjashtë) muajve, nga një grup pune me përbërje ekspertësh të fushave kryesore, të OJF-ve, përfaqësues të administratës rajonale të zonave të mbrojtura dhe të ministrisë përgjegjëse për mjedisin. Kur në brendësi të territorit të propozuar për studim ndodhen pasuri kulturore, në grupin e punës përfshihen edhe ekspertë të fushës së trashëgimisë kulturore. Gjatë kësaj kohe, studimi shqyrtohet dhe merr miratimet përkatëse në strukturat përgjegjëse, sipas legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore. Përbërja e grupit të punës dhe drejtuesi i tij miratohen nga këshilli bashkiak, me propozimin e kryetarit të bashkisë.

5. Studimi i kryer nga grupi i punës mbështetet dhe përfshin:

a) grumbullimin e informacionit të nevojshëm, duke bashkëpunuar në vazhdimësi me strukturat bashkiake, institucionet qendrore, administratën rajonale të zonave të mbrojtura (AdRZM), banorët, shoqatat mjedisore, shkollat, si dhe rrethet shkencore apo akademike;

b) shqyrtimin e planit të përgjithshëm vendor, strategjitë sektoriale që parashikohen të zhvillohen, planet e veprimit, programet e zhvillimit të bashkisë, si dhe dokumentin strategjik të Politikave për Mbrojtjen e Biodiversitetit në Shqipëri;

c) ndërmarrjen e vëzhgimeve në terren, të cilat do të ndihmojnë në analizat e nevojshme për studimin e zonës mjedisore, të biodiversitetit e peizazhit, mjedisit në tërësi apo infrastrukturës, si dhe të modeleve të përgjithshme të zhvillimit social-ekonomik e turistik;

ç) argumentimin për krijimin e kurorës së gjelbër, propozimin e emrit të saj dhe objektivat e ruajtjes, të administrimit e menaxhimit të kurorës;

d) paraqitjen e rezultateve të procesit të këshillimit me komunitetin dhe grupet e interesuara, duke përfshirë komentet e bëra dhe reflektimin e propozimeve;

dh) paraqitjen e sipërfaqes së përgjithshme dhe kufijtë e zonës së propozuar “kurorë e gjelbër”, përshkrimin fizik e biologjik të sipërfaqes së propozuar dhe ndarjen sipas mbulesës së tokës;

e) paraqitjen e rëndësisë së habitateve, ekosistemeve, llojeve të florës e të faunës, vlerave historike e kulturore dhe të zonave ekoturistike;

ë) përshkrimin e masave e të investimeve që do të bëhen për mirëmbajtjen e kurorës së gjelbër;

f) paraqitjen e hartës së zonimit dhe koordinatat gjeografike të kufijve të sipërfaqes që do të propozohet kurorë e gjelbër.

6. Pas përfundimit të studimit dhe mbi bazën e tij, brenda 1 (një) muaji përgatitet nga strukturat përkatëse të bashkisë projektvendimi i Këshillit Bashkiak, që propozon shpalljen “kurorë e gjelbër”. Projektvendimi, së bashku me studimin, i cili është pjesë përbërëse e tij, shqyrtohet në mbledhjen e radhës së këshillit bashkiak.

7. Projektvendimi përmban emërtimin e kurorës së gjelbër, sipërfaqen e përgjithshme, kufijtë dhe hartën e zonimit, koordinatat gjeografike të kufijve, si dhe objektivat e ruajtjes, të administrimit e menaxhimit të saj.

8. Vendimi që propozon shpalljen e kurorës së gjelbër, i miratuar nga këshilli bashkiak, brenda 30 ditëve i dërgohet për shqyrtim dhe miratim *Këshillit Kombëtar të Territorit dhe Ujit (KKTU)*.

II/1. Veprimtaritë e ndaluara dhe të lejuara në kurorën e gjelbër

1. Veprimtaritë e ndaluara janë:

a) kultivimi, mbarështimi i specieve invazive, të cilat mund të dëmtojnë zinxhirin ekzistues të botës së gjallë të zonës së mbrojtur;

b) fragmentimi i habitateve;

c) gjuetia;

ç) grumbullimi i kafshëve të egra, përveç rasteve me qëllim kërkimor-shkencor;

d) mbjellja e llojeve monokulturë (në pyllëzime).

2. Veprimtaritë e lejuara në kurorën e gjelbër janë veprimtaritë e lejuara për zonat e mbrojtura, "Kategoria V", të ligjit nr. 81/2017, "Për zonat e mbrojtura", të ndryshuar, si dhe veprimtaritë e mëposhtme:

a) Veprimtaritë kërkimore-shkencore;

b) Veprimtaritë me qëllim edukimin mjedisor;

c) Veprimtaritë me qëllim monitorimin e gjendjes mjedisore, të ekosistemit, të habitateve dhe të llojeve floristike e faunistike;

ç) Çdo veprimtari që lidhet me ndërhyrjet e nevojshme ose urgjente për përmirësimin e biodiversitetit, rigjenerimit ose shëndetësimin ose çdo veprimtari tjetër për këtë qëllim;

d) Veprimtaritë e zhvilluara në struktura miqësore me biodiversitetin e mjedisin;

dh) Veprimtaritë e zhvilluara në struktura akomoduese të turizmit/agroturizmit dhe çdo veprimtari/infrastrukturë tjetër mbështetëse;

e) Veprimtaritë ekonomike, shoqërore, për ndërtimin e strukturave miqësore me biodiversitetin me qëllim vrojtimi në natyrë, kamping, njësi shërbimi, për qëllime shëndetësore;

ë) Instalimet për veprimtari të prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme, si dhe të transmetimit e të shpërndarjes së energjisë;

f) Ndërtimi i mënyrave të transportit miqësore me biodiversitetin, si: shtigje biçikletash, shtigje për ecje;

g) Ndërhyrjet e lejuara urbane, rekreacioni apo ekonomike brenda zonës, duke ruajtur karakterin e saj;

gj) Veprimtaritë bujqësore-blegtorale, pylltari, kullotje;

h) Veprimtaritë, që kanë të bëjnë me operimin, mirëmbajtjen dhe rehabilitimin/ndërtimin e infrastrukturës së ujitjes, kullimit, mbrojtjes nga përmbytja dhe sigurinë e digave;

i) Ekoturizmi;

j) Veprimtaritë kulturore;

k) Veprimtaritë, të cilat inkurajojnë komunitetin lokal në mirëmbajtjen e zonës;

l) Veprimtaritë e tilla, si: ndërtime, trajtimi i ujërave të zeza në ferma, ndërtimi i kanaleve lundruese, autostradave, zonave urbane, investime strategjike, si dhe veprimtaritë e ngjashme me këto, nëse subjekti që kërkon të kryejë veprimtarinë është i pajisur me leje nga Këshilli Kombëtar i Territorit dhe Ujit;

ll) Veprimtaritë ushtarake, të cilat mund të ushtrohen pas miratimit me shkrim/pajisjes me leje mjedisi;

m) Çdo veprimtari tjetër, në përputhje me planin e integruar të menaxhimit të zonës së mbrojtur.

III. RREGULLAT DHE PËRGJEGJËSITË LIDHUR ME ADMINISTRIMIN, MBROJTJEN DHE RUAJTJEN E KURORËS

1. AKZM-ja dhe drejtoria rajonale e zonave të mbrojtura, si organi lokal përgjegjës për zonat e mbrojtura, bashkëpunojnë me bashkinë për vendimmarrjet që lidhen me kurorën e gjelbër, ndërsa administrimi, mbrojtja dhe ruajtja e kurorës kryhen nga njësia përgjegjëse e mjedisit pranë bashkisë, në vijim njësia përgjegjëse.

1/1. Këshilli Kombëtar i Territorit dhe Ujit, brenda kurorës së gjelbër, miraton me rregullore të posaçme kërkesat për leje zhvillimi/ndërtimi për veprimtaritë/projektet, që lidhen me veprimtaritë e lejuara, të parashikuara në kreun II/1 të këtij vendimi, si dhe rregullat e kriteret teknike të infrastrukturës kryesore dhe asaj mbështetëse.

2. Njësia përgjegjëse zbaton planin e menaxhimit të kurorës së gjelbër dhe zbaton masat, si më poshtë vijojnë:

a) përcakton vendet e vendosjes në terren të shenjave kufizuese, për të bërë shënimin e kufirit të kurorës së gjelbër;

b) përcakton formën e sinjalistikës së kurorës dhe vendet e vendosjes së tabelave, shenjave treguese e të shtigjeve të kalimit për vizitorët;

c) bën planifikimet e nevojshme lidhur me:

- i. infrastrukturën e nevojshme në shërbim të vizitorëve të kurorës së gjelbër, si: stola, belvedere, çezma dhe shtigje të ndryshme;
- ii. infrastrukturën për ngritjen e strukturave të shërbimeve shëndetësore e të nyjave sanitare dhe atyre të shërbimeve të tjera për vizitorët;
- iii. zonat e veçanta për argëtim dhe veprimtari sportive;
- iv. zonat e kufizuara për parkimin e mjeteve të ndryshme;
- v. masat për rigjallërimin e pyjeve, të rrypëllëzimit me lloje vendëse dhe dekorative, në përputhje me funksionet e kurorës së gjelbër.

ç) ndalon kryerjen e ndërhyrjeve dhe të veprimtarive në kurorë, të cilat nuk janë në përputhje me parashikimet e planit të menaxhimit, me përjashtim të rasteve kur ka një vendimarrje me rregullore të posaçme për leje zhvillimi/ndërtimi nga Këshilli Kombëtar i Territorit dhe Ujit. Miratimi me rregullore të posaçme i rregullave dhe i kriterëve teknike të zhvillimit/ndërtimit nga ana e KKTU-së konsiderohet akt i ndryshimit;

d) merr masat e nevojshme për pezullimin apo kufizimin e të gjitha veprimtarive që cenojnë qëllimin dhe objektivat e menaxhimit, me përjashtim të rasteve kur ka një vendimarrje me rregullore të posaçme për leje zhvillimi/ndërtimi nga Këshilli Kombëtar i Territorit dhe Ujit. Miratimi me rregullore të posaçme i rregullave dhe kriterëve teknike të zhvillimit/ndërtimit nga ana e KKTU-së konsiderohet akt i ndryshimit.

- dh) organizon kontrolle që evidentojnë gjendjen reale të kurorës gjelbër;
- e) bashkëpunon dhe vë në dijeni strukturat përgjegjëse për inspektimin vendor, kur gjatë veprimtarisë së saj konstaton mosrespektim të kërkesave ligjore;
- ë) mban dhe plotëson regjistrin/skedarin e kurorës së gjelbër;
- f) dokumenton veprimtaritë, investimet dhe kërkimet shkencore të kryera;
- g) organizon, në bashkëpunim me strukturat të tjera, veprimtari ndërgjegjësuere për të bërë të njohura vlerat e kurorës gjelbër;
- gj) bashkërendon veprimtaritë me palët e treta, si: shoqatat mjedisore, biznesin, vizitorët, kërkuesit shkencorë si dhe çdo palë tjetër të interesuar;
- h) monitoron, në bashkëpunim me institucionet e specializuara në fushën e trashëgimisë kulturore, edhe objektet kulturore, historike, arkitektonike dhe arkeologjike, që ndodhen brenda kurorës gjelbër.

3. Të gjithë masat dhe rregullat për njësinë përgjegjëse të kurorës së gjelbër, të paraqitura më lart, përfshihen në “Rregulloren e administrimit, të mbrojtjes dhe ruajtjes së kurorës së gjelbër”, e cila hartohet nga Drejtoria Rajonale e Zonave të Mbrojtura, në bashkëpunim me bashkinë, dhe miratohet nga drejtori i përgjithshëm Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura, jo më vonë se 8 (tetë) muaj nga shpallja e kurorës së gjelbër. Kur në brendësi të kurorës së gjelbër ndodhen pasuri kulturore, rregullorja dërgohet për mendim pranë strukturave përgjegjëse për trashëgiminë kulturore, e cila jep mendimet përkatëse, por pa cenuar kufijtë e miratuar të kurorës së gjelbër.

4. Për veprimtarinë e saj, lidhur me administrimin, mbrojtjen dhe ruajtjen e kurorës së gjelbër, njësia përgjegjëse informon rregullisht, por jo më pak se një herë në vit, kryetarin e bashkisë dhe këshillin bashkiak.

5. Ngarkohen Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura dhe njësitë e vetëqeverisjes vendore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama